

B. Osobitná časť

Čl. I

K bodu 1

S cieľom zabezpečiť jednotný výklad právnych pojmov použitých v návrhu zákona sa navrhuje explicitne vymedziť do základných pojmov definíciu pojmu „pokrm“. Pojem „pokrm“ je definovaný v národnej legislatíve, konkrétne vo Výnose Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 981/1996-100 z 20. mája 1996, ktorým sa vydáva prvá časť a prvá, druhá a tretia hlava druhej časti Potravinového kódexu Slovenskej republiky (registrovaný v čiastke 70 Z. z. z 29. júna 1996) v znení výnosov Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 4. septembra 2000 č. 2478/2000 - 100, z 28. mája 2001 č. 1535/2001 - 100, z 25. júna 2001 č. 1865/2001 - 100, zo 6. mája 2002 č. 1393/2002 - 100, z 12. marca 2003 451/2003, avšak definícia je nedostatočná, čo odôvodňuje potrebu jeho jasného a presnejšieho vymedzenia priamo v zákone. Definícia je nevyhnutná aj na presné vyčlenenie kompetencií orgánov úradnej kontroly potravín.

K bodom 2 až 5 a 7

Legislatívno-technické úpravy odkazov a poznámok pod čiarou.

Aktualizujú sa citácie niektorých právne záväzných aktov Európskej únie a umiestňujú sa odkazy k prvému výskytu používaného pojmu.

K bodu 6

Výkon úradnej kontroly potravín v Slovenskej republike zabezpečujú príslušné orgány, a to Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky, jej regionálne veterinárne a potravinové správy (ďalej len „orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy“), ako aj Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a jeho regionálne úrady verejného zdravotníctva (ďalej len „orgány verejného zdravotníctva“). Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. pritom reguluje výkon úradnej kontroly potravín iba u prevádzkovateľov potravinárskeho podniku, čo vyplýva z predmetu úpravy zákona ako aj s pôsobnosťou ministerstva pôdohospodárstva.

Rozdelenie úradnej kontroly potravín medzi príslušné orgány sa realizuje v štádiách výroby, manipulovania a umiestňovania potraviny na trh podľa komoditného zamerania (napr. pokrm, výživové doplnky, malé množstvá prvotných produktov a iné) a typov prevádzok (napr. maloobchod, zariadenia spoločného stravovania vrátane zariadení verejného stravovania, lekárne a pod.). Úradná kontrola niektorých potravinárskych komodít pritom spadá do pôsobnosti oboch kontrolných orgánov, pričom rozdiel spočíva v typoch prevádzok, v ktorých sa úradná kontrola vykonáva.

Niektoré špecifické prevádzky ako sú zariadenia spoločného stravovania vrátane verejného stravovania a prevádzky s výrobou alebo skladovaním potravín, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zariadení spoločného stravovania, spadajú výlučne do kompetencie orgánov verejného zdravotníctva, ktoré vykonávajú úradnú kontrolu aj v prípade potravinárskych komodít, ktoré inak patria aj do pôsobnosti orgánov štátnej veterinárnej a potravinovej správy.

Vymedzujú sa potraviny, ktoré nie je možné zaradiť medzi potraviny rastlinného alebo živočíšneho pôvodu, ako napríklad pekárske droždie, ktoré predstavujú kvasinky druhu *Saccharomyces cerevisiae Hansen*.

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú úradnú kontrolu výroby, manipulácie a umiestnenia na trh potravín živočíšneho pôvodu a rastlinného pôvodu, nealkoholických nápojov, pekárskeho droždia, jedlých húb, jedlých rias vo všetkých typoch prevádzok, okrem zariadení spoločného stravovania a prevádzkarní s výrobou alebo skladovaním potravín, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zariadení spoločného stravovania

(napr. vlastná pekáreň na výrobu pečiva, ktoré sa ponúka ako pokrm v reštaurácií, ale celý objekt alebo budova je schválená a registrovaná ako zariadenie spoločného stravovania).

Orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu pokrmov, nebalených potravín a nápojov v prevádzkarňach, ktoré nie sú schválené ako zariadenia spoločného stravovania.

Orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu všetkých potravín *en bloc* v špecifických priestoroch, zariadeniach a prevádzkarňach ako sú priestory lekárne, priestory zariadení pre deti do šiestich rokov, priestory škôl, školských zariadení alebo vysokých škôl, zariadenia sociálnych služieb, zariadenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, zdravotnícke zariadenia, maloobchodné prevádzky s väčšinovým predajom drogistického tovaru, maloobchodné prevádzky s väčšinovým predajom výživových doplnkov a potravín s pridanými vitamínmi, minerálnymi látkami a niektorými inými látkami a v prevádzkarňach s výrobou špecifických kategórií potravín vrátane ich umiestnenia formou predajných automatov v týchto priestoroch, zariadeniach a prevádzkarňach.

Úradná kontrola potravín sa vzťahuje aj na potraviny a na produkty poľnohospodárskej prvovýroby určených na ľudskú spotrebu predávaných na diaľku (napr. internetový predaj), nakoľko musia spĺňať rovnaké požiadavky na bezpečnosť potravín a kvalitu potravín, ako potraviny predávané v kamenných predajniach.

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú úradnú kontrolu produktov poľnohospodárskej prvovýroby určených na ľudskú spotrebu, pričom samotná kontrola prvovýroby patrí výlučne do pôsobnosti orgánov štátnej veterinárnej a potravinovej správy, nie orgánov verejného zdravotníctva. Vzhľadom na to, že poľnohospodárska prvovýroba môže zahŕňať aj produkty určené na iné účely (napr. na výrobu krmív), je nevyhnutné, aby zákon jednoznačne vymedzoval, že sa úradná kontrola podľa tohto zákona vzťahuje výlučne na produkty určené na ľudskú spotrebu.

Úradnú kontrolu výroby, manipulácie a umiestnenia na trh malých množstiev prvotných produktov, ktoré definuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 359/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá, ako aj nariadenie vlády SR č. 360/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu, vrátane dodávania mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 100/2016 Z. z., vykonávajú výlučne orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy. Orgány verejného zdravotníctva túto úradnú kontrolu nevykonávajú. Úradná kontrola sa vykonáva u producentov, ktorí ponúkajú na predaj maloobchodnej prevádzke alebo konečnému spotrebiteľovi tzv. prebytky z vlastnej produkcie, ktorí sú registrovaní v súlade s platným zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z., ako aj podľa platného zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú úradnú kontrolu výroby, manipulovania a umiestnenia na trh potravín a poľnohospodárskych výrobkov označených údajmi ako sú chránené označenia pôvodu, chránené označenia pôvodu a chránené zemepisné označenia poľnohospodárskych výrobkov vrátane potravín a zemepisné označenia liehovín a zaručených tradičných špecialít v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 z 11. apríla 2024 o zemepisných označeniach vína, liehovín a poľnohospodárskych výrobkov, ako aj o zaručených tradičných špecialitách a nepovinných výrazoch kvality pre poľnohospodárske výrobky, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2019/787 a (EÚ) 2019/1753 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 (Ú. v. EÚ L, 2024/1143, 23.4.2024) v platnom znení vo všetkých typoch prevádzok, okrem zariadení spoločného stravovania, špecifických priestoroch, zariadení a prevádzkarňí, v ktorých vykonávajú úradnú kontrolu výlučne orgány verejného zdravotníctva.

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky je ministerstvom pôdohospodárstva poverená výkonom predtrhovej kontroly, ktorou sa overuje súlad poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu, chráneným zemepisným označením, zaručenou tradičnou špecialitou alebo zemepisným označením liehovín so špecifikáciou pred ich umiestnením na trh. Táto forma úradnej kontroly vykonávanú na základe poverenia udeleného ministerstvom pôdohospodárstva, ktorá vyplýva z viacerých ustanovení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z., nie je v súčasnosti explicitne vymedzená v ustanovení § 23 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z.

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú úradnú kontrolu výroby, manipulovania a umiestnenia na trh pitnej vody ako zložky v potravinách ako aj pitnej vody použitej pri výrobe potravín. Ustanovenie tejto kontrolnej pôsobnosti sa vzťahuje výlučne na tie komodity potravín a typy prevádzok, ktoré patria do pôsobnosti orgánov štátnej veterinárnej a potravinovej správy (napr. pitná voda ako zložka v kečupe v maloobchodnej prevádzke alebo pitná voda na umývanie zeleniny v prevádzke).

Orgány verejného zdravotníctva taktiež vykonávajú úradnú kontrolu používania (vrátane manipulovania) pitnej vody ako zložky v potravinách ako aj pitnej vody použitej pri výrobe potravín, pričom ustanovenie sa vzťahuje výlučne na tie komodity potravín a typy prevádzok, ktoré patria do pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva, a na tie prevádzky, ktoré patria výlučne do pôsobnosti orgánov verejného zdravotníctva (napr. pitná voda ako zložka vo výživovom doplnku v maloobchodnej prevádzke alebo pitná voda na umývanie zeleniny v zariadení spoločného stravovania). Tým nie je dotknutá pôsobnosť orgánov verejného zdravotníctva podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v oblasti kontroly tečúcej vody v prevádzke.

Navyše, výlučne orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu výroby, manipulácie a umiestnenia na trh balenej a nebalenej prírodnej minerálnej vody, pramenitej vody a pitnej vody (vrátane pevného skupenstva vody, teda ľadu), a to bez ohľadu na typy prevádzok (napr. zariadenia spoločného stravovania, školy, maloobchodné prevádzky veľkoobchodné prevádzky, lekárne, prevádzky zamerané na výrobu pramenitej vody, resp. jej plnenie do spotrebiteľského obalu a iné).

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú úradnú kontrolu výroby, manipulovania a umiestnenia na trh prídavných látok, aróm, enzýmov, extrakčných rozpúšťadiel, pridaných vitamínov, minerálnych látok a niektorých iných látok ako zložky v potravinách alebo použitých pri výrobe potravín. Ustanovenie sa vzťahuje výlučne na tie komodity potravín a typy prevádzok, ktoré patria do pôsobnosti orgánov štátnej veterinárnej a potravinovej správy (napr. aróma ako zložka v cukrárskom výrobku v maloobchodnej prevádzke alebo použitie arómy pri výrobe cukrárskeho výrobku v prevádzke).

Výlučne orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu výroby, manipulovania a umiestnenia na trh prídavných látok, aróm a enzýmov určených na predaj konečnému spotrebiteľovi, a to bez ohľadu na typy prevádzok, či ide o maloobchodné prevádzky, drogerie alebo iné prevádzky (napr. samostatné balenie punčovej arómy).

Orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu výroby prídavných látok, aróm a enzýmov, extrakčných rozpúšťadiel, pridaných vitamínov, minerálnych látok a niektorých iných látok (napr. prevádzka zameraná na výrobu aróm alebo sladidiel).

Orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu manipulovania a umiestnenia na trh prídavných látok, aróm, enzýmov, extrakčných rozpúšťadiel, pridaných vitamínov, minerálnych látok a niektorých iných látok, ak nie sú zložkami v potravinách, ale aj ako zložiek v potravinách a použitých pri výrobe špecifických kategórií potravín a pokrmov, ktoré spadajú výlučne do ich kompetencie, pričom kontrolujú túto komoditu aj pri

výrobe potravín v zariadeniach spoločného stravovania, špecifických priestoroch, prevádzkach a zariadeniach (napr. punčová aróma ako zložka vo výživovom doplnku v maloobchodnej prevádzke alebo punčová aróma v cukrárenskom výrobku v reštaurácii) alebo nachádzajúcich sa v potravinách v týchto špecifických zariadeniach, prevádzkarniach a priestoroch.

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú úradnú kontrolu výroby, manipulovania a umiestnenia na trh jedlej soli ako samostatného výrobku, (napr. 1 kg balenia jedlej soli v maloobchodnej prevádzke) a jedlej soli ako zložky v potravinách alebo jedlej soli použitej pri výrobe potravín. Ustanovenie sa vzťahuje výlučne na tie komodity potravín a typy prevádzok, ktoré patria do pôsobnosti orgánov štátnej veterinárnej a potravinovej správy (napr. jedlá soľ ako zložka v syre v maloobchodnej prevádzke alebo jedlá soľ použitá pri výrobe syra v prevádzke).

Orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu manipulovania a umiestnenia na trh jedlej soli ako samostatného výrobku (napr. jedlá soľ v drogériách) a jedlej soli ako zložky v potravinách alebo použitej pri výrobe potravín a pokrmov, ktoré spadajú výlučne do ich kompetencie, pričom pokrývajú túto komoditu aj vo výrobe potravín, pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania, špecifických priestoroch, prevádzkarniach a zariadeniach (napr. jedlá soľ ako zložka vo výživovom doplnku v maloobchodnej prevádzke alebo použitie jedlej soli pri výrobe pokrmu v reštaurácii) vrátane jedlej soli v spotrebiteľskom balení v týchto prevádzkach.

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú úradnú kontrolu výroby, manipulovania a umiestnenia na trh geneticky modifikovaných potravín a geneticky modifikovaných potravín ako zložky v potravinách alebo vo výrobe potravín. Ustanovenie sa vzťahuje výlučne na tie komodity potravín a typy prevádzok, ktoré patria do pôsobnosti orgánov štátnej veterinárnej a potravinovej správy (napr. geneticky modifikovaný rajčiak ako zložka v paradajkovom pretlaku v maloobchodnej prevádzke alebo geneticky modifikovaný rajčiak použitý pri výrobe paradajkového pretlaku v prevádzke).

Orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu používania (teda vrátane manipulovania) geneticky modifikovaných potravín (napr. geneticky modifikovaný rajčiak v zdravotníckom zariadení) a geneticky modifikovaných potravín ako zložky v potravinách a geneticky modifikovaných potravín použitých v potravinách a pri výrobe špecifických kategórií potravín a pokrmov, ktoré spadajú výlučne do ich kompetencie, pričom pokrývajú túto komoditu aj vo výrobe potravín v zariadeniach spoločného stravovania, v zariadeniach spoločného stravovania, špecifických priestoroch, prevádzkach a zariadeniach (napr. geneticky modifikovaný rajčiak ako zložka vo výživovom doplnku v maloobchodnej prevádzke alebo použitie geneticky modifikovaného rajčiaku pri výrobe pokrmu v reštaurácii).

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú úradnú kontrolu výroby, manipulovania a umiestnenia na trh nových potravín vrátane tradičných potravín z tretích krajín (samostatný výrobok, napr. chia semiačka v maloobchode) a nových (vrátane tradičných) potravín ako zložky v potravinách alebo vo výrobe potravín. Ustanovenie sa vzťahuje výlučne na tie komodity potravín a typy prevádzok, ktoré patria do pôsobnosti orgánov štátnej veterinárnej a potravinovej správy (napr. chia semiačka ako zložka chleba v maloobchodnej prevádzke alebo použitie chia semiačok pri výrobe chleba v prevádzke).

Orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu manipulovania a umiestnenia na trh nových potravín vrátane tradičných potravín z tretích krajín (napr. chia semiačka v priestoroch drogérie) a nových potravín (vrátane tradičných) ako zložky v potravinách a nových potravín (vrátane tradičných) použitých v potravinách a pri výrobe špecifických kategórií potravín a pokrmov, ktoré spadajú výlučne do ich kompetencie, pričom pokrývajú túto komoditu aj vo výrobe potravín, pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania, špecifických priestoroch, prevádzkarniach a zariadeniach (napr. chia semiačka ako zložka vo výživovom doplnku v maloobchodnej prevádzke alebo použitie chia semiačok pri

výrobe pokrmu v reštaurácii).

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú úradnú kontrolu predaja balených potravín (napr. cukrovinky) a balených nealkoholických nápojov (napr. kávový nápoj) a nebaleného mlieka umiestnených na trh prostredníctvom predajných automatov, okrem zariadení spoločného stravovania, špecifických priestoroch, prevádzkach a zariadeniach, ktoré spadajú výlučne do kompetencie orgánov verejného zdravotníctva.

Ďalej orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú úradnú kontrolu predaja balených potravín a balených nápojov v maloobchodnej prevádzke primárne (väčšinou) zameranej na predaj iného tovaru než potraviny alebo poskytujúceho služby (napr. fitnesscentrá, stavebniny a iné prevádzky, ktoré okrem služieb ponúkajú na predaj balené potraviny alebo nealkoholické nápoje).

Orgány verejného zdravotníctva vykonávajú aj úradnú kontrolu nebalených nápojov, nebalených potravín a pokrmov umiestnených formou predajných automatov [napr. kávomaty alebo predaj nebalenej cukrovej vaty na priamu spotrebu bez balenia prostredníctvom samoobslužného automatu alebo predaj pizze (pokrm) prostredníctvom samoobslužného automatu].

Orgány verejného zdravotníctva vykonávajú aj úradnú kontrolu prepravy potravín a pokrmov zo zariadení spoločného stravovania, špecifických priestoroch, prevádzkarní a zariadení, napr. preprava pokrmov zo zariadení spoločného stravovania vrátane zariadení verejného stravovania doručených konečnému spotrebiteľovi v obale kuriérskou službou.

Výlučne orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu používania zdrojov ionizujúceho žiarenia na ošetrovanie potravín ionizujúcim žiarením a dodržiavanie zákazu pridávania rádioaktívnych látok pri výrobe a spracovaní potravín.

Výlučne orgány štátnej a veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú úradnú kontrolu stárenia liehovín, ktorá sa vzťahuje na kontrolu dobrovoľného uvedenia doby zrenia alebo veku v popise, prezentácii alebo označení liehoviny.

Výlučne orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu jasne vymedzených potravín, ako sú výživové doplnky, počiatočná dojčenská výživa, následná dojčenská výživa, potraviny spracované na báze obilnín, detské potraviny, potraviny na osobitné lekárske účely, potraviny celkovej náhrady stravy na účely regulácie hmotnosti, potravín ošetrovaných inovujúcim žiarením. Okrem toho vykonávajú aj úradnú kontrolu nápojov na báze mlieka a podobných výrobkov určených pre malé deti.

Výlučne orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu materiálov a predmetov prichádzajúcich do kontaktu s potravinami (FCM) vrátane ich výroby, manipulácie, umiestnenia na trh, t. j. nielen u prevádzkovateľa potravinárskeho podniku. V zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. sa však táto kontrolná právomoc vzťahuje v súlade s predmetom úpravy zákona (§ 1 ods. 1) len na prevádzkovateľov potravinárskych podnikov pri výrobe potravín.

Tým nie je dotknutá pôsobnosť orgánov verejného zdravotníctva podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v oblasti kontroly FCM v iných prevádzkach než u prevádzkovateľa potravinárskeho podniku.

K bodu 8

Doplňajú sa nové prechodné ustanovenia, ktorých účelom je upraviť konania vo veciach úradnej kontroly potravín podľa určených kompetencií podľa § 23 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z., ktoré sa začali a neskončili do 31. októbra 2026, a ktoré sa dokončia podľa zákona účinného do 31. októbra 2026.

Konania o uložení opatrenia podľa § 19, ktoré sa začalo a právoplatne neskončilo do 31. októbra 2026, dokončí orgán štátnej správy, ktorý ho začal podľa tohto zákona v znení účinnom od 31. októbra 2026, nakoľko je potrebné osobitne upraviť aj prebiehajúce samostatné

konanie o uložení opatrenia.

Úkony podľa § 20a súvisiace s kontrolným nákupom vykonaným do 31. októbra 2026, vykoná orgán štátnej správy, ktorý vykonal kontrolný nákup, nakoľko je potrebné osobitne upraviť aj dokončenie úkonov po vykonanom kontrolnom nákupe, aby tieto začaté veci nebolo nutné delimitovať na iný orgán úradnej kontroly potravín.

Konania o uložení pokuty podľa § 28 alebo § 29, ktoré sa začalo a právoplatne neskončilo do 31. októbra 2026, dokončí orgán štátnej správy, ktorý ho začal podľa tohto zákona v znení účinnom od 31. októbra 2026.

Konanie o uložení pokuty za nesplnenie opatrenia uloženého podľa § 19 začne orgán štátnej správy, ktorý opatrenie uložil, nakoľko je nutné osobitne upraviť aj situáciu, kedy jeden orgán úradnej kontroly potravín uložil opatrenie a fyzická osoba, fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba ho nesplnila. Pokutu za taký delikt by mal ukladať ten orgán štátnej správy, ktorý opatrenie uložil, aby nebolo treba delimitovať spisy týkajúce sa uloženia opatrenia inému orgánu na účely konania o pokute alebo priestupku.

Orgány úradnej kontroly potravín musia mať k dispozícii informácie o tom, ktorý páchatel' správneho deliktu sa už v minulosti dopustil deliktu, pretože je to dôležité pre stíhanie deliktov podľa § 28 ods. 7 až 9 a 15 platného znenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z., a sú povinné tieto informácie medzi sebou poskytovať, ak budú vyžiadané jedným alebo druhým orgánom úradnej kontroly potravín.

Čl. II

Ustanovuje sa účinnosť zákona 1. novembra 2026.